

Прем'єр-міністр України

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

До листа Рахункової палати
від 02.01.20 № 05-22

**СОКОЛОВСЬКІЙ Ю. С. - скликання
МАРКАРОВІЙ О. С.**

Прошу опрацювати, вжити заходів до усунення виявлених недоліків. Про результати поінформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів.

У разі необхідності прийняття рішень Уряду внести пропозиції в установленому порядку.

**ДУБІЛЕТУ Д. О.
БОНДАРЕНКУ В. В.
ПАЦКАНУ В. В.**

ФЕДОРЧУКУ В. Я., УЛЮТІНУ Д. В.
Коблошу В. В. (Максимчуку О. С.), Ящук В. В.

Олексій ГОНЧАРУК

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

02.01.2020 № 05-22

На № _____ від _____

Прем'єр-міністрові України
Гончаруку О. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Олексію Валерійовичу!

На засіданні Рахункової палати 03.12.2019 розглянуто і затверджено Звіт про результати фінансового аудиту проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, а також за підсумками обговорення прийнято рішення.

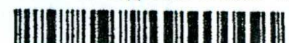
Відповідно до рішення Рахункової палати від 03.12.2019 № 36-2 надсилаємо копії Звіту та рішення (додаються) і просимо поінформувати про вжиті за результатами розгляду заходи.

Додаток: на 60 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Р І Ш Е Н Н Я

від 03 грудня 2019 року № 36-2

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати фінансового аудиту проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку

При проведенні фінансового аудиту проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, апробовано проєкт методичного посібника з питань фінансового аудиту.

Розглянувши та обговоривши Звіт про результати фінансового аудиту проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, відповідно до статті 98 Конституції України та керуючись статтями 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату», Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати фінансового аудиту проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, затвердити.
2. Про результати фінансового аудиту поінформувати Верховну Раду України.
3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати фінансового аудиту надіслати Кабінетові Міністрів України та Міністерству соціальної політики України для розгляду та виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій.
4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати фінансового аудиту оприлюднити на офіційному вебсайті органу.
5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В. І.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан

Рахункова палата

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Рахункової палати
від 03.12.2019 № 36-2

**Звіт
про результати фінансового аудиту
проекту «Модернізація системи соціальної підтримки
населення України»,
що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції
та розвитку**

Київ-2019

<http://www.ac-rada.gov.ua>

ЗМІСТ

Список скорочень	3
Висновки	7
Вступна частина	12
Основні результати аудиту	18
Значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності	18
Інші результати аудиту	28
Перелік помилок, що не потребують коригування	44
Внутрішній контроль	
Недоліки внутрішнього контролю, виявлені аудитом	46
Рекомендації, надані об'єкту контролю	51
Виконання рекомендацій, наданих за результатами попереднього аудиту	55
Інші питання, які мають бути повідомлені	56
Додатки	57

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Повна назва
ГУП	група управління проектом “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”, що забезпечує керування і його поточну реалізацію (включає персонал Мінсоцполітики та консультантів – фізичних осіб – підприємців, за винятком обов’язків, що їх виконуватиме Український фонд соціальних інвестицій)
ДКТ	документація з конкурсних торгів
E-SOCIAL	Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
ЄСЕД	Єдина система електронного документообігу
Закон № 996	Закон України від 16.07.99 № 996 “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”
звітність до МБРР	фінансова звітність спеціального призначення, що подається МБРР
ІПВ	індикатори, пов’язані з виплатами за частиною І проекту “Модернізація системи соціальної підтримки населення України” (за результатами їх виконання кошти позики спрямовуються до загального фонду державного бюджету)
Казначейство, ДКСУ	Державна казначейська служба України
Керівництво МБРР із закупівлі товарів	Керівництво із закупівлі позичальниками Світового банку товарів, робіт і неконсультаційних послуг за позиками МБРР й кредитами та грантами, затверджене у січні 2011 року (переглянуте у липні 2014 року)
Керівництво МБРР із закупівлі послуг	Керівництво з відбору та залучення консультантів за позиками МБРР, кредитами та грантами позичальниками Світового банку, затверджене в січні 2011 року (переглянуте у липні 2014 року)
ККТ	комітет з конкурсних торгів

Скорочення	Повна назва
КПКВК 2501630	бюджетна програма за КПКВК 2501630 “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”
Лист МБРР	лист МБРР “Додаткові інструкції: вибірка коштів” від 09.07.2014 (зі змінами від 14.03.2018)
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Методичні рекомендації № 11	Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (зі змінами)
МБРР, Світовий банк	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
Наказ № 41	наказ Мінфіну від 30.01.2018 № 41 “Про організацію роботи зі складання Державною казначейською службою України бюджетної звітності про виконання Зведеного бюджету України, Державного бюджету України і місцевих бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя”
Наказ № 755	наказ Мінфіну від 08.09.2017 № 755 “Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання”, зареєстрований в Мін'юсті 20.11.2017 за № 1416/31284
об'єкти Проекту	управління праці та соціального захисту населення облдержадміністрацій, об'єднані територіальні громади, Пенсійний фонд України, які отримують матеріальні цінності за проектом “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”
Положення № 88	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88, зареєстрованим у Мін'юсті 05.06.1995 за № 168/704
Порядок № 44	Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних

Скорочення	Повна назва
	коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затверджений наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44, зареєстрованим у Мін'юсті 09.02.2012 за № 196/20509
Порядок № 70	Порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 70
Порядок № 228	Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228
Порядок № 1090	Порядок казначейського обслуговування коштів, передбачених у спеціальному фонді державного бюджету для виконання бюджетних програм, спрямованих на реалізацію проектів економічного та соціального розвитку, які підтримуються Міжнародним банком реконструкції та розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 № 1090
Порядок № 1407	Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затверджений наказом Мінфіну від 24.12.2012 № 1407, зареєстрованим у Мін'юсті 17.01.2013 за № 130/22662
Посібник	Операційний посібник проекту “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”, затверджений наказом Мінсоцполітики від 08.09.2014 № 631 (зі змінами, внесеними наказом Мінсоцполітики від 19.09.2018 № 1379)
Проект	проект “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”
рахунок відкритих асигнувань	рахунок відкритих асигнувань Мінсоцполітики за узагальненими показниками спеціального фонду державного бюджету, відкритий в Казначействі

Скорочення	Повна назва
рахунок відкритих асигнувань № 9076	рахунок відкритих асигнувань спеціального фонду державного бюджету Мінсоцполітики, відкритий в Казначействі
Спецрахунок	спеціальний рахунок проекту “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”, відкритий на ім’я Казначейства в ПАТ “Укрексімбанк”
Стандарт 122	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 “Нематеріальні активи”, затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим у Мін’юсті 01.11.2010 за № 1018/18313
Угода про позику	Угода про позику від 09.07.2014 №8404-UA. Проект “Модернізація системи соціальної підтримки населення України” між Україною та МБРР
УФСІ	Український фонд соціальних інвестицій
типова кореспонденція субрахунків	Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов’язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджена наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219, зареєстрованим у Мін’юсті 16.01.2016 за № 86/28216

I. Думка щодо фінансової звітності спеціального призначення, що подається МБРР

Модифікований (умовно-позитивний) висновок за 2017 рік

через неможливість отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі

Позитивний висновок за 2018 рік

Відповідно до Закону України “Про Рахункову палату”, Плану роботи Рахункової палати на 2019 рік, на виконання доручення члена Рахункової палати Невідомого В. І. від 29.07.2019 № 05-430, а також згідно з **Технічним завданням на фінансовий аудит проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» за період з 01.01.2017 по 31.12.2018**, погодженим **03.09.2019 МБРР**, проведено аудит звітності до МБРР за 2017, 2018 роки (відповідальний виконавець – Мінсоцполітики), що складається зі звітів “Джерела коштів та їх використання”, “Використання коштів за статтями”, видаткових відомостей та акта звіряння Спецрахунку.

За винятком впливу питань, висвітлених у розділі “Підстава для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо фінансової звітності спеціального призначення, що подається МБРР, за 2017 рік”, звітність станом на 01.01.2018 і на 01.01.2019 сформована у валюті позики за касовим методом на підставі даних бухгалтерського обліку відповідно до застосованої концептуальної основи фінансової звітності в межах звітування з дотриманням вимог, встановлених Угодою про позику, Посібником, Листом МБРР, і забезпечує достовірність даних в усіх суттєвих аспектах (надає правдиву та неупереджену інформацію) щодо надходжень коштів позики і проведених за рахунок неї видатків, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проекту.

Аудит засвідчив: кошти позики визначалися джерелом фінансування Проекту в день їх

списання з рахунку позики. Усі операції з використання коштів позики в межах Проекту проведено на дату здійснення платежів. Наявна вся документація, що підтверджує надіслані МБРР заявки на поповнення Спецрахунку, у т. ч. на відшкодування витрат, що дійсно мали місце, а зазначені в заявках витрати відповідали напрямом використання коштів та категоріям за Проектом. Між даними бухгалтерського обліку та звітами, які щокварталу надавалися МБРР протягом 2017, 2018 років, розбіжностей не встановлено.

Використання коштів Проекту у 2017, 2018 роках здійснювалося лише Мінсоцполітики, видатки для УФСІ планувалися, але не проводилися. Кошти позики використано за цільовим призначенням.

Водночас через недостатній рівень внутрішнього контролю мали місце випадки недотримання термінів проходження заявок на поповнення Спецрахунку, накопичення підтвердних документів, доданих до заявок, завчасного та необгрунтованого замовлення коштів на поповнення Спецрахунку, що призводило до їх накопичення та використання на мету, відмінну від заявленої.

Зокрема, внаслідок порушення терміну проходження документів заявку № 54 від 04.12.2018 задоволено 07.01.2019, що зменшило на 295,4 тис. дол. США суму видатків, включених до витратних відомостей за 2018 рік.

Здійснення у 2017 році за дозволом МБРР прямого платежу з рахунку позики в сумі 286,4 тис. дол. США, що менша за мінімальну суму, встановлену Угодою про позику (300 тис. дол. США), при неодноразовому включенні цих сум до заявок на поповнення Спецрахунку призвело до накопичення коштів на ньому.

**Підстава для надання модифікованого
(умовно-позитивного) висновку щодо
фінансової звітності спеціального
призначення, що подається МБРР,
за 2017 рік**

У межах частини 3 Проекту для розроблення та впровадження Регіонального плану реформування інтернатних закладів, розвитку системи надання соціальних послуг сім'ям тощо у громаді м. Києва Мінсоцполітики укладено з консорціумом під головуванням ПП «АЙ ТІ ЛЕНД» договір № QCBS-3.4 вартістю **2578 тис. дол. США** (термін дії – до 08.08.2020).

Рахункова палата не отримала прийнятних аудиторських доказів у достатньому обсязі для підтвердження видатків на суму **590,7 тис. дол. США**, проведених у **2017 році**, через вилучення правоохоронними органами звітів № 2-4 та актів здачі-приймання послуг за вказаним договором (протокол обшуку від 25.04.2018 складено старшим слідчим Генеральної прокуратури України Фариновичем В. А. відповідно до ухвали Печерського районного суду міста Києва за справою № 757/16074/18-к від 04.04.2018). Сума **590,7 тис. дол. США** становить **16,6 відс.** обсягу видатків, проведених у межах частин 2, 3 Проекту, включених до звітності до МБРР за 2017 рік, і **перевищує** встановлений для видатків показник суттєвості.

Водночас імовірний вплив на звітність до МБРР за 2017 рік неможливості отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі є **суттєвим, але невсеохоплюючим**. На підставі отриманих аудиторських доказів і відповідно до ISSAI 1705 “Модифікації думки у звіті незалежного аудитора” **Рахункова палата дійшла висновку:** за відсутності інших суттєвих порушень, що вплинули б на надходження та витрати, здійснені в межах частин 2, 3 Проекту, **доречним є модифікація висновку** щодо звітності до МБРР за 2017 рік, а не відмова від його надання.

У зв'язку з цим Рахункова палата надає щодо звітності до МБРР:

- за 2017 рік модифікований (умовно-позитивний) висновок;
- за 2018 рік позитивний висновок.

**II. Думка щодо бюджетної звітності
Проекту**

**Модифікований (умовно-позитивний)
висновок за 2017 рік**

через неможливість отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі

**Позитивний висновок
за 2018 рік**

Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату», Плану роботи Рахункової палати на 2019 рік і на виконання доручення члена Рахункової палати Невідомого В. І. від 29.07.2019 № 05-430 проведено аудит бюджетної звітності Мінсоцполітики за КПКВК 2501630 за 2017, 2018 роки, що складається зі Звіту про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (ф. 4-3д), Звіту про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (позики міжнародних фінансових організацій (ф. 4-3 д. 1), Звіту про заборгованість за бюджетними коштами (ф. 7д), облікової політики та пояснювальної записки.

За винятком впливу питань, висвітлених у розділі “Підстава для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо бюджетної звітності за 2017 рік”, бюджетна звітність Мінсоцполітики за КПКВК 2501630 за 2017, 2018 роки складена на підставі даних бухгалтерського обліку відповідно до Бюджетного кодексу України з дотриманням вимог Порядку № 44 і **забезпечує достовірність даних в усіх суттєвих аспектах (надає правдиву та неупереджену інформацію)** щодо надходжень і видатків бюджетних коштів, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проекту.

Кошти за КПКВК 2501630 використано за цільовим призначенням.

Підстава для надання умовно-позитивного висновку щодо бюджетної звітності Проекту за 2017 рік

У зв'язку з відсутністю документів, про що зазначено у розділі "Підстава для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо фінансової звітності спеціального призначення, що подається МБРР, за 2017 рік", унеможливлено підтвердження або перевірку витратів за договором № QCBS-3.4 у сумі 15812,1 тис. грн, а також відображених у Звіті про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (ф. 4-3д) за КПКВК 2501630 за 2017 рік.

Сума 15812,1 тис. грн становить 16,6 відс. обсягу касових витратів 2017 року за цією бюджетною програмою і перевищує встановлений показник суттєвості.

Водночас імовірний вплив на бюджетну звітність за КПКВК 2501630 за 2017 рік неможливості отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі є суттєвим, але не всеохоплюючим. На підставі отриманих аудиторських доказів і відповідно до ISSAI 1705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора» Рахункова палата дійшла висновку: за відсутності інших суттєвих порушень, що вплинули б на надходження та витрати, здійснені в межах частин 2, 3 Проекту, доречним є модифікація висновку щодо бюджетної звітності за КПКВК 2501630 за 2017 рік, а не відмова від його надання.

Водночас аудит засвідчив непоодинокі випадки некоректного відображення операцій за Проектом на взаємопов'язаних рахунках, що спричинено недосконалістю облікової політики та недотриманням робочого плану субрахунків Мінсоцполітики. Такі помилки внаслідок проведення у кінці звітних періодів операцій із підбиття підсумків та виведення фінансового результату не вплинули на показники бюджетної звітності за КПКВК 2501630, але потребують уваги Мінсоцполітики у частині посилення внутрішнього контролю за всіма сферами обліку.

У зв'язку з цим Рахункова палата надає щодо бюджетної звітності Проекту:

- за 2017 рік модифікований (умовно-позитивний) висновок;
- за 2018 рік позитивний висновок.

III. Думка щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат

Модифікований (умовно-позитивний) висновок за 2017 та 2018 роки

На думку Рахункової палати за винятком впливу питань, висвітлених у розділі "Підстава для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат":

- кошти державного бюджету за КПКВК 2501630 використано Мінсоцполітики в усіх суттєвих аспектах на цілі, визначені Угодою про позику, законами України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" і "Про Державний бюджет України на 2018 рік", Посібником, а також з урахуванням керівних положень МБРР із закупівель та використання коштів;
- фінансово-господарські операції проведено відповідно до вимог нормативно-правових актів, які регулюють використання бюджетних коштів, і керівних положень МБРР.

Підстава для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат

Аудит засвідчив випадки недотримання вимог Бюджетного кодексу України, Закону № 996, Порядку № 228, Посібника, керівних положень МБРР із закупівель та неврахування вимог Методичних рекомендацій № 11.

На етапі планування витратів за КПКВК 2501630 мали місце випадки порушення бюджетного законодавства, спричинені недотриманням вимог бюджетної класифікації та відсутністю детальних

обґрунтованих розрахунків до показників кошторису на 2017 (471112,6 тис. грн) і 2018 (151500 тис. грн) роки.

Зокрема, у розрахунках до кошторису Мінсоцполітики на 2018 рік за КПКВК 2501630 поточні видатки на оплату консультаційних послуг у сумі 25999 тис. грн некоректно віднесено на капітальні, а їх обсяг зменшено до 11392 тис. грн внаслідок внесення змін до кошторису.

Неузгодженість облікової політики Мінсоцполітики з вимогами Закону № 996 і неврахування Методичних рекомендацій № 11 через відсутність належного внутрішнього контролю **негативно вплинули на прозорість** обліку за операціями Проекту та призвели до застосування **нетипової кореспонденції субрахунків і непоодиноких випадків недотримання Робочого плану субрахунків.**

Порушення вимог Посібника у частині закупівель (зокрема, **непогодження з МБРР окремих етапів закупівель, недотримання орієнтовних термінів їх проведення, початок закупівель розпочато до внесення змін до плану закупівель та/або плану заходів на відповідний рік**) **встановлено майже за кожною закупівлею, що проводилася у 2017, 2018 роках.**

Також мали місце **випадки недотримання керівних положень МБРР із закупівлі, зокрема, проведення непередбачених співбесід з індивідуальними консультантами, відбір індивідуального консультанта з двох кандидатів без погодження МБРР, неопублікування оголошень про результати торгів. За договорами, укладеними за результатами таких закупівель, у 2017 році** проведено видатків на суму **49388,9 тис. грн** (51,5 відс. касових видатків 2017 року), у **2018 році – 266886 тис. грн** (87,8 відсотка).

Встановлено **непоодинокі випадки недотримання** Мінсоцполітики та виконавцями **договорів з надання консультаційних послуг строків подання звітності та її затвердження, що відтермінувало реалізацію Проекту.**

Об'єктами Проекту в окремих випадках комп'ютерне обладнання та меблі, отримані в

межах Проекту, в обліку відображалися **несвоєчасно або взагалі не відображалися, що є порушенням низки нормативно-правових актів у сфері бухгалтерського обліку, зокрема Закону № 996, Наказу № 755 тощо, і створило ризики втрати цих матеріальних цінностей.**

Зазначене вище дає підстави для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат Проекту за 2017, 2018 роки.

Підстава для думки

Рахункова палата провела фінансовий аудит Проекту за 2017, 2018 роки відповідно до міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю (ISSAI), у частині, що не суперечить Конституції України та законодавству України. Про відповідальність Рахункової палати згідно з ISSAI йдеться в розділі “Відповідальність Рахункової палати за аудит бюджетної звітності та фінансової звітності спеціального призначення”.

Відповідальність керівництва Мінсоцполітики як відповідального виконавця Проекту за бюджетну звітність та фінансову звітність спеціального призначення, що подається МБРР

Міністр соціальної політики України і начальник управління бухгалтерського забезпечення – головний бухгалтер відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону № 996 є відповідальними за організацію бухгалтерського обліку та звітності, а також за цільове використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами та внутрішній контроль, здійснення якого вважає необхідним для забезпечення складання фінансової та бюджетної звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства та помилок.

Відповідальність Рахункової палати за аудит бюджетної звітності та фінансової звітності спеціального призначення, що подається до МБРР

Відповідальність Рахункової палати при наданні висновку щодо фінансової звітності

спеціального призначення та бюджетної звітності визначена Законом України “Про Рахункову палату”. Згідно із Законом України “Про Рахункову палату” член Рахункової палати забезпечує здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) відповідно до рішення Рахункової палати і несе персональну відповідальність за результати своєї роботи. Планом роботи Рахункової палати на 2019 рік відповідальним за фінансовий аудит Проекту визначено члена Рахункової палати Невідомого В. І.

Під час проведення аудиту отримано прийнятні докази щодо сум та інформації, відображених у бюджетній звітності та фінансовій звітності спеціального призначення в обсязі, достатньому для отримання обґрунтованої впевненості, що вони не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок. Хоча обґрунтована впевненість означає високий рівень впевненості, це не є гарантією, що аудит, проведений відповідно до міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю (ISSAI), завжди дає змогу виявити суттєві викривлення, якщо такі існують. Викривлення, спричинені шахрайством або помилками, можуть вважатися суттєвими, якщо, взяті окремо або в сукупності, вони, як обґрунтовано очікується, можуть достатньо впливати на економічні рішення користувачів, прийняті на основі цієї фінансової та бюджетної звітності.

Рахункова палата згідно з міжнародними стандартами вищих органів фінансового контролю (ISSAI) під час проведення аудиту застосовує професійні судження та дотримується принципів сумніву і професійного скептицизму. Рахункова палата також здійснює:

- ідентифікацію та оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності спеціального призначення та бюджетної звітності внаслідок шахрайства чи помилок, розроблення та виконання аудиторських процедур як відповідь на ці ризики; отримання аудиторських доказів, достатніх і прийнятних для використання їх як

підстави для надання висновку. Ризик невиявлення суттєвих викривлень внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлень внаслідок помилок, оскільки шахрайство може містити змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування засобами внутрішнього контролю;

- отримання розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розроблення відповідних аудиторських процедур, а не для надання висновку щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінювання прийнятності застосованої облікової політики;
- оцінювання загального подання, структури та змісту фінансової звітності спеціального призначення та бюджетної звітності, у т. ч. розкриття інформації, а також відображення операцій та подій, що є підґрунтям для її складання.

Рахункова палата повідомляє тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту, значні аудиторські знахідки, виявлені під час аудиту, зокрема будь-які виявлені значні недоліки системи внутрішнього контролю.

Рахункова палата також повинна отримати належні докази для обґрунтованої впевненості, що надходження і витрати, відображені у фінансовій та бюджетній звітності, відповідають цілям, визначеним Угодою про позику, законами України “Про Державний бюджет України на 2017 рік”, “Про Державний бюджет України на 2018 рік”, Посібником і керівним положенням МБРР, а фінансово-господарські операції проведено згідно з вимогами нормативно-правових актів і керівних положень МБРР.

Вступна частина

Вступ

Цей Звіт підсумовує основні питання аудиту фінансової звітності спеціального призначення, яка стосується Проєкту (Угода про позику), та бюджетної звітності за КПКВК 2501630 “Модернізація системи соціальної підтримки населення України” за 2017, 2018 роки. Питання, висвітлені у Звіті, детально обговорені з керівництвом Мінсоцполітики та консультантами Проєкту.

Рахункова палата дякує керівництву Мінсоцполітики, консультантам Проєкту та представникам МБРР за співпрацю під час проведення аудиту.

Що зроблено

Аудит проведено відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2019 рік, Технічного завдання на фінансовий аудит Проєкту за період з 01.01.2017 по 31.12.2018, погодженого 03.09.2019 МБРР, рішення Рахункової палати від 18.12.2018 № 32-1, підходу, відображеного у Звіті про планування аудиту, наданому Мінсоцполітики 28.08.2019, а також вимог Міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю, у т. ч. ISSAI 1240 “Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності”, ISSAI 1250 “Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності”, ISSAI 1260 “Повідомлення інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями”, ISSAI 1700 “Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності” тощо. Крім того, Звіт підготовлено з урахуванням вимог стандарту ISSAI 1800 “Особливі положення – аудити фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального призначення”.

Яким є стан виконання аудиту

Аудит завершено у строки згідно з графіком проведення, визначеним у **Звіті про планування аудиту в Мінсоцполітики**.

Вступна частина

Мета аудиту	Перевірка, аналіз та оцінка правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності за Проектом, що підтримується позикою МБРР, за 2017, 2018 роки щодо надходжень і витрат коштів Проекту, встановлення фактичного стану справ щодо їх цільового використання, дотримання Мінсоцполітики як відповідальним виконавцем законодавства при здійсненні операцій з коштами Проекту.
Предмет аудиту	Звітність за Проектом за 2017, 2018 роки у складі звітності до МБРР: підсумок коштів Проекту, отриманих від МБРР (“Джерела коштів та їх використання”); підсумок витрат з розбивкою відповідно до основних заходів Проекту та за категоріями витрат за 2017, 2018 роки і наростаючим підсумком (“Використання коштів за статтями”); підсумок витратних відомостей, використаних як підстава для надання заявок на зняття коштів (“Видаткова відомість”); баланси Спецрахунку (акт звіряння Спецрахунку) та бюджетної звітності за КПКВК 2501630 (Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (ф. 4-3д); Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (позики міжнародних фінансових організацій) (ф. 4-3д.1); Звіт про заборгованість за бюджетними коштами (ф. 7д), пояснювальна записка); документи за операціями з рахунку позики; облікова політика; фінансово-господарські операції; первинні документи бухгалтерського обліку; накази та інші розпорядчі документи; планові документи; реєстри синтетичного обліку – меморіальні ордери (накопичувальні відомості); реєстри аналітичного обліку – книги і картки; книга “Журнал-головна”; елементи автоматизації бухгалтерського обліку; інші статистичні і довідкові матеріали, які характеризують стан використання коштів Проекту; система внутрішнього контролю; внутрішнє середовище Проекту, тобто існуючі процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень щодо їх виконання, правила та принципи управління людськими ресурсами тощо, які спрямовані на забезпечення впровадження Проекту; плани закупівель за Проектом та зміни до них; пакети документів щодо закупівель; рішення ККТ; документація конкурсних торгів; договори; рахунки; акти здачі-приймання та інші документи з питань аудиту.
Кошти, охоплені аудитом	Касові видатки, проведені Мінсоцполітики для реалізації частин 2 і 3 Проекту за рахунок спеціального фонду державного бюджету, у 2017 році становили 3561,8 тис. дол. США (95892,6 тис. грн) у 2018 році – 10994 тис. дол. США (303 930,7 тис. грн) і включені до показників звітності до МБРР та бюджетної звітності за КПКВК 2501630. У межах частини 1 Проекту у 2017, 2018 роках до загального фонду державного бюджету після досягнення конкретних результатів у сфері надання соціальної підтримки населення перераховано 15000 і 30000 тис. дол. США відповідно. Ці кошти включено до звітності до МБРР, але вони не мають цільового призначення, що унеможлиблює підтвердження в межах аудиту здійснених за рахунок таких коштів видатків.

Вступна частина

Суттєвість

Концепція суттєвості передбачає, що фінансова та бюджетна звітність рідко є абсолютно правильною і аудит планується таким чином, щоб одержати достатню, але неабсолютну впевненість у тому, що ця звітність не містить суттєвих викривлень, помилок і випадків недотримання вимог чинного законодавства. З цією метою враховувалося, можуть чи ні сума помилок, характер (сутність) і причини виникнення викривлень і помилок вплинути на рішення користувачів фінансової та бюджетної звітності.

Суттєвість визначено окремо за 2017, 2018 роки відповідно:

- ✓ для фінансової звітності спеціального призначення – на рівні 1 відс. надходжень (сума залученої позики), що становить 183,8 і 408,1 тис. дол. США; 1 відс. витрат за категоріями частин 2, 3 Проекту – 35,6 і 109,9 тис. дол. США; 1 відс. залишків на рахунках Проекту – 3,9 і 2,1 тис. дол. США;
- ✓ для бюджетної звітності – на рівні 1 відс. касових видатків за КПКВК 2501630 за рахунок спеціального фонду державного бюджету – 958,9 і 3039,3 тис. грн; 1 відс. дебіторської заборгованості – 0,8 і 39,9 тис. грн; 1 відс. кредиторської заборгованості – 32,7 і 201,5 тис. гривень.

При цьому будь-які суми порушень, пов'язані з операціями, проведеними з недотриманням вимог Бюджетного кодексу України і правил МБРР, а також пов'язані з підтвердженням наданих індивідуальними консультантами послуг, придбанням обладнання, предметів довгострокового користування, нематеріальних активів та їх переданням на об'єкти Проекту, вважатимуться суттєвими за характером (сутністю), оскільки є особливо важливими для користувачів звітності.

У цьому Звіті відображено всі виявлені аудиторські знахідки щодо ідентифікованих значних ризиків суттєвих викривлень звітності до МБРР та бюджетної звітності внаслідок помилок, недотримання вимог чинного законодавства та керівних положень МБРР (ідентифіковані значні ризики відображено у Звіті про планування аудиту Мінсоцполітики).

Згідно з пунктом 4(е) МСА 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» значні ризики – це ідентифіковані та визначені ризики суттєвих викривлень, що, на думку аудиторів, потребують спеціального розгляду під час аудиту.

Вступна частина: загальна характеристика Проєкту

Період реалізації 02.10.2014–01.10.2020

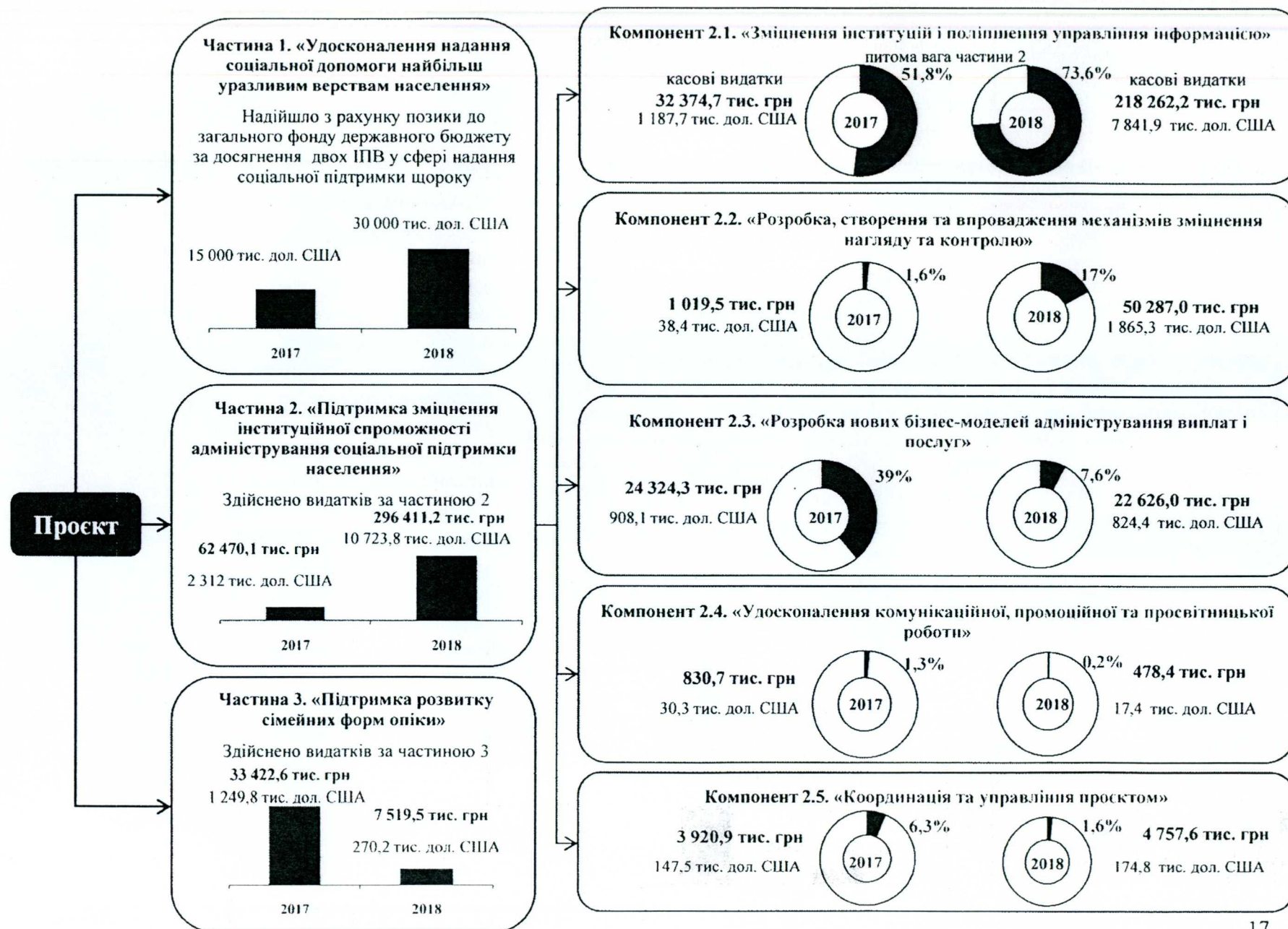
Проєкту

Мета Проєкту	Підвищення ефективності соціальної допомоги та системи соціальних послуг в Україні для малозабезпечених сімей, підтримка поступової деінституалізації послуг для догляду за дітьми та зміцнення адміністрування надання соціальної допомоги та соціальних послуг.
Правова підстава	Угода про позику; Договір про безповоротну передачу коштів між Мінфіном, Мінсоцполітики та УФСІ від 06.10.2014 № 13010-05/82, порядки № 70, № 1090, Посібник, керівні положення МБРР із закупівель та використання коштів на фінансування проєктів, а також законодавство України у частині, що не суперечить вимогам МБРР.
Позичальник	В особі Мінфіну, який згідно з Угодою про позику (додаткова стаття 2) відповідає, зокрема, за загальне впровадження Проєкту через Мінсоцполітики і забезпечує його виконання відповідно до процедур, визначених у Посібнику, і дотримання Посібника без змін, призупинень, відхилень і скасування таким чином, щоб жодне положення Посібника не залишилося невиконаним без попередньої згоди МБРР.
Відповідальний виконавець Проєкту	Мінсоцполітики (головний розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 2501630) згідно з Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженом Кабінетом Міністрів України від 17.06.2015 № 423, є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціальної політики.
Бенефіціари	Мінсоцполітики (виконання частин 1, 2 і 3 Проєкту), УФСІ (частина 3 Проєкту)
Сума позики, умови її залучення	Сума позики – 300 000 тис. дол. США, у т. ч. за частиною 1 Проєкту – 200 000 тис. дол. США (66,67 відс.), за частинами 2, 3 – 99 250 тис. дол. США (33,08 відс.), одноразова комісія – 750 тис. дол. США (0,25 відсотка). Умови залучення: період – 18 років, пільговий період – 5 років. Порядок погашення позики: з 15.12.2019 по 15.12.2031 – щороку 15 червня та 15 грудня сплачується по 3,85 відс. основної суми, з 15.06.2032 – по 3,75 відсотка. Дата закриття позики – 01.10.2020.

Вступна частина: загальна характеристика Проєкту

Вибірка коштів позики	Станом на 01.01.2017 вибрано 73320,5 тис. дол. США , з них 2570,5 тис. дол. США за частинами 2, 3 Проєкту, на 01.01.2018 – 91702,5 тис. дол. США, з них 5952,5 тис. дол. США , на 01.01.2019 – 132516,5 тис. дол. США, з них 16766,5 тис. дол. США відповідно.
Стан використання коштів позики	Станом на 01.01.2019 використано 132305,4 тис. дол. США (99,8 відс. отриманих сум). На реалізацію частини 1 Проєкту використано 115000 тис. дол. США (загальний фонд державного бюджету), що відповідає сумі надходжень, частин 2 і 3 – відповідно 16555,4 із 99250 тис. дол. США (спеціальний фонд державного бюджету), решта – одноразова комісія.
Залишок коштів на рахунку позики	Станом на 01.01.2019 залишок – 167483,5 тис. дол. США (55,8 відс. загального обсягу коштів позики) , в т. ч. за частиною 1 Проєкту – 85000 тис. дол. США (42,5 відс. сум, передбачених на її реалізацію) , за частиною 2 і 3 – 82483,5 тис. дол. США (83,1 відсотка). Як наслідок, не досягнуто показників, визначених планами заходів, що затверджуються на піврічних переглядах портфеля проєктів МБРР: показники плану I півріччя 2017 року виконано на 2,1 відс., II півріччя – на 79,6 відс.; I півріччя 2018 року – на 11,3 відс., II півріччя – на 92,5 відсотка.
Залишок залучених, але невикористаних коштів позики	Станом на 01.01.2019 на рахунках, відкритих для реалізації Проєкту, залишок коштів позики становив 211,1 тис. дол. США , в т. ч. 203 тис. дол. США на Спецрахунку, 8,1 тис. дол. США на рахунках Мінсоцполітики в Казначействі.

Структура видатків Проекту за частинами та компонентами за 2017, 2018 роки

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності

Застосування одночасно двох програм, не інтегрованих між собою (для обліку і звітності), перенесення даних здійснюється в ручному режимі

Опис ризику: всеохоплюючий 1

Перенесення даних для формування звітності здійснюється в ручному режимі, що збільшує вірогідність викривлення показників звітності (заниження / завищення).

Реагування

- ✓ перевірка курсу долара США за операціями з надходження та використання коштів позики;
- ✓ перевірка подвійних записів на взаємопов'язаних субрахунках бухгалтерського обліку за операціями Проекту (у т. ч. за нетиповими операціями), порядку систематизації даних первинних документів у регістрах синтетичного та аналітичного обліку, перенесення підсумків до книги "Журнал-головна" та звітності Проекту (за її видами).

Аудиторські знахідки

Ведення бухгалтерського обліку за Проектом здійснюється за методом нарахувань (фактичні видатки), що відповідає порядку, встановленому Казначейством, а звітності – за касовим методом, що відповідає вимогам МБРР. Проведені аудиторські процедури **не виявили викривлень** у показниках звітності до МБРР і бюджетної звітності за КПКВК 2501630 і підтвердили її достовірність.

Водночас аудитом встановлено: Мінсоцполітики всупереч пункту 4.1 частини 3 Посібника у 2017, 2018 роках і на дату аудиту **не забезпечило** ведення бухгалтерського обліку в програмному забезпеченні ІС-ПРО у двох валютах (гривня і долар США) за усіма сферами обліку Проекту, що **унеможливило ведення обліку курсової різниці** у валюті позики за операціями із закриття розрахунків за договорами та **складання** за допомогою цього програмного забезпечення звітності до МБРР у валюті позики.

Звітність до МБРР формується за даними відокремленої комп'ютерної системи фінансового управління Проектом, що **наповнюється вручну** та із листопада 2018 року **не обслуговується**, тобто і надалі є ризик викривлення показників звітності.

Підтвердженням зазначеного є **встановлення** у даних генеральної сукупності, згенерованої консультантами Проекту із комп'ютерної системи фінансового управління Проектом, **низки помилок** у частині кореспонденції субрахунків і неточностей у даних первинних документів.

Надана **рекомендація № 1** щодо удосконалення програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку за Проектом.

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності

Система внутрішнього контролю недосконала, засоби внутрішнього контролю функціонують неефективно

Опис ризику: всеохоплюючий 2

Згідно з ISSAI 1240 викривлення у фінансовій звітності можуть виникнути внаслідок шахрайства або помилки. При цьому допускається наявність значного ризику, пов'язаного з можливістю управлінського персоналу вчиняти шахрайство шляхом маніпулювання прямо або опосередковано обліковими засобами, подавати неправдиву фінансову інформацію. Створена в межах Проекту система внутрішнього контролю не є ефективною.

Реагування

- Отримано розуміння стану функціонування системи внутрішнього контролю в межах Проекту. Збільшено кількість вибірки.

Аудиторські знахідки

Створена в межах Проекту система внутрішнього контролю є достатньою, але засоби контролю працюють неефективно, що негативно впливає на управління Проектом (ведення обліку, прийняття рішень тощо), зокрема:

- незважаючи на систематичні перевірки відповідальними особами Мінсоцполітики фінансових документів Проекту, мали місце непоодинокі випадки некоректного відображення операцій за окремими сферами обліку доходів і видатків Проекту. Це не вплинуло на показники звітності до МБРР і бюджетної звітності за КПКВК 2501630 на кінець періоду, але ускладнило проведення аудиту;
- через неналежну взаємодію відповідальних структурних підрозділів Мінсоцполітики, придбане у грудні 2017 року і січні 2018 року комп'ютерне обладнання вартістю **10926,5 тис. грн** понад рік в обліку і звітності відображалось як капітальні інвестиції в основні засоби та в інші необоротні матеріальні активи (субрахунки 1311014, 1312014) і використовувалося до введення в експлуатацію (акт від 01.04.2019). Як наслідок, **збільшено строки** корисного використання основних засобів на понад ніж рік, завищено суму залишкової вартості та **занижено суму зносу** в складі фінансової звітності центрального апарату Міністерства станом на 01.01.2019 (ф.1-дс "Баланс");
- за результатами вибіркової перевірки фактичної наявності цього обладнання (15 відс.) встановлено відсутність його у місцях, зазначених в актах введення в експлуатацію (28 од. вартістю 301,6 тис. грн); невикористання (7 од. вартістю 29,2 тис. гривень). *Під час аудиту більшість недоліків усунуто;*
- підрозділ внутрішнього аудиту Мінсоцполітики до оцінки звітності до МБРР і бюджетної звітності за КПКВК 2501630 не долучався.

Більш детально **недоліки та відповідні рекомендації** наведено в розділі "Внутрішній контроль" (стор. 46-54).

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності

Процедури закупівлі товарів і послуг за Проектом є складними для сприйняття і специфічними, що створює умови для порушення встановлених вимог і шахрайства

Опис ризику: всеохоплюючий 3

Закупівля товарів, послуг за Проектом здійснювалась з порушенням Угоди про позику, керівництв МБРР із закупівель та Посібника.

Реагування

- Перевірка дотримання правил і процедур МБРР при організації та проведенні закупівель товарів, послуг за Проектом.
- Встановлення, чи всі товари та послуги закуплено згідно з Угодою про позику, керівництвами МБРР із закупівель і Посібником.

Аудиторські знахідки

З метою реалізації Проекту за результатами конкурсних торгів у 2017 році загалом укладено 14 договорів, у т. ч. у валюті позики – на 9166,4 тис. дол. США, в національній валюті – на 12885,2 тис. грн, у 2018 році – 15 договорів на суму 14 548,6 тис. дол. США і 36 237,2 тис. грн відповідно.

Аудит засвідчив: товари та послуги закуплено згідно з Угодою про позику, але майже кожна закупівля здійснювалася з окремими недоліками й порушеннями Посібника і керівництв МБРР із закупівель, зокрема:

- ✓ п'ять закупівель розпочато за відсутності погодження МБРР їх включення до плану закупівель (пункт 2.1.2 частини другої Посібника), наприклад закупівлі послуг чотирьох індивідуальних консультантів (IC-A1/3, IC-C7, IC-E6, IC-3.5);
- ✓ за 13 закупівлями немає погодження МБРР окремих їх етапів. Так, закупівлі комп'ютерної техніки для центрів “Прозорий офіс” (NCB-A1, NCB-A5, NCB-A7) і системи документообігу Мінсоцполітики (NCB-A3) здійснено на підставі ДКТ, не погодженої МБРР;
- ✓ 9 закупівель (5364,1 тис. дол. США та 12406 тис. грн), передбачених у плані закупівель, проведено, але не внесено до планів заходів на відповідний рік, що не узгоджується з розділом 5 частини першої Посібника і додатком 1 до Керівництва МБРР із закупівлі послуг (зокрема, закупівлі консультаційних послуг з розроблення підходів до контролю під час надання соціальної підтримки (QCBS-B2) і розроблення методів ризикоорієнтовної перевірки достовірності даних (QCBS-B3));

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності (продовження опису знахідок всеохоплюючого ризику 3)

Процедури закупівлі товарів і послуг за Проектом є складними для сприйняття і специфічними, що створює умови для порушення встановлених вимог і шахрайства

✓ за 20 закупівлями не дотримано строків проведення окремих етапів закупівель, визначених графіком проведення закупівель, встановленим у розділі 3 частини 2 Посібника, що відтермінувало реалізацію Проекту. Зокрема, при закупівлі послуг з розроблення та впровадження регіонального плану реформування інтернатних закладів у Київській області (QCBS-3.3) підписання договору з переможцем тривало чотири місяці, а оцінка технічних пропозицій учасників закупівлі з впровадження регіонального плану реформування інтернатних закладів у Чернігівській області (QCBS-3.2) – три місяці.

За поясненням Мінсоцполітики, графік проведення закупівель відображає орієнтовні терміни проведення етапів закупівель і послідовність заходів для кожного методу закупівель, тобто не є обов'язковим до виконання, але його дотримання сприятиме своєчасній реалізації заходів Проекту в установлені Угодою про позику строки. Водночас фактичний стан справ свідчить про можливе відтермінування дати закриття Проекту;

✓ дві закупівлі проведено з недотриманням окремих положень типової конкурсної документації (за пакетом NCB-A2 всупереч пунктам 19.5, 19.6 ДКТ повідомлення про повернення забезпечення пропозиції надіслані учасникам на 13 днів раніше, ніж укладено договір; за QCBS-3.3 на час проведення переговорів з переможцем торгів закінчився граничний термін дії фінансової пропозиції (переговори проведено 15.12.2016, а граничний термін дії пропозиції – 14.11.2016);

✓ під час відбору п'яти індивідуальних консультантів не дотримано положень Посібника та Керівництва МБРР із закупівлі послуг (зокрема, не враховано вимог щодо заборони наймання державних службовців раніше, ніж за 6 місяців після звільнення, та проведення співбесід з кандидатами; відбір без погодження з МБРР здійснено лише із двох претендентів з відповідною кваліфікацією);

✓ копії семи укладених договорів Мінсоцполітики не надіслано МБРР (пункт 4.5.3 частини другої Посібника);

✓ оголошення про результати семи торгів не опубліковано (розділ 3 частини другої Посібника та пункти 7 додатків № 1 і № 2 керівництв МБРР із закупівлі послуг і товарів відповідно).

Касові видатки за цими договорами у 2017 році становили 1 823,5 тис. дол. США (49 388,9 тис. грн), у 2018 році – 9649 тис. дол. США (266886 тис. гривень).

Надана рекомендація № 2 щодо посилення внутрішнього контролю за дотриманням при проведенні закупівель положень Посібника і керівництв МБРР із закупівлі послуг і товарів.

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності

Зміни
ключового
персоналу
Проекту за
відсутності
нормативної
вимоги щодо
необхідності
документально
го оформлення
передання
справ у разі
звільнення
такого
персоналу

Опис ризику: специфічний 1

- Зміни ключового персоналу Проекту негативно впливають на стан його реалізації.
- Втрачено документи за окремими пакетами закупівель після розірвання за згодою сторін у грудні 2017 року договорів із усіма консультантами із закупівель (дві особи).
- Система закупівель Проекту є специфічною, вразливою для помилок, а окремі її елементи нечітко врегульовано Посібником та керівництвами МБРР із закупівель (щодо процедур погодження МБРР етапів закупівель і термінів їх проведення).

Реагування

- Оцінка пакетів закупівель, закріплених за консультантами з питань закупівель, договори з якими розірвано.
- Запити до персоналу, перевірка документів.

Аудиторські знахідки

- **зміна координатора Проекту.** Такі повноваження з 18.09.2014 по 18.05.2017 покладалися на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Устименка С. О., а з 23.05.2017 по 06.09.2019 – на заступника Міністра Шамбіра М. І. Як наслідок, певне прискорення реалізації Проекту **намітилося лише у 2018 році**;
- у договорах з індивідуальними консультантами **не визначено умов** щодо документального оформлення **передання справ** у разі розірвання договорів. Результат – неналежне зберігання документів Проекту;
- **зберігання** електронних копій документів Проекту на сервері не передбачалося, не встановлено авторизованого доступу. Як наслідок – **втрата окремих документів із закупівель**, що проводилися у 2017 році. *Зокрема, консультант із закупівель, звільнений у грудні 2017 року, скопіював і видалив з комп'ютера всі дані про закупівлі, якими він користувався в роботі; немає окремих документів на паперових носіях щодо проведення закупівлі за пакетом № IC-A1/3.*

Надана рекомендація № 3 щодо забезпечення належного зберігання документів Проекту.

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності

Наявність діяльності, яка за своєю природою традиційно є чутливою до шахрайства або корупції (високовартісні договори, зокрема, на створення електронних реєстрів і систем)

Опис ризику: специфічний 2

Придбання складного високовартісного обладнання, прикладного програмного забезпечення, створення електронних реєстрів за відсутності достатнього досвіду персоналу з цього питання для перевірки наданих послуг.

Реагування

Збільшення вибірки для перевірки дотримання умов договорів та їх адміністрування, консультування з IT-фахівцями.

Аудиторські знахідки

У межах компонента 2.1 частини 2 Проєкту, за даними бюджетної звітності та звітності до МБРР, касові видатки за 2017 рік за шістьма договорами становили **32374,7 тис. грн** (1187,7 тис. дол. США), за 2018 рік за 15 договорами – **218262,2 тис. грн** (7841,9 дол. США) і спрямовані переважно на забезпечення автоматизації процесів надання соціальних послуг. Проте **плинність IT-персоналу Проєкту і Мінсоцполітики**, відповідального за ці питання, **за відсутності належного внутрішнього контролю** негативно позначилася на реалізації Проєкту:

- **дострокове почергове звільнення консультантів**, відповідальних за створення системи E-SOCIAL. Так, договір з ФОП Звягінцев О. Л. достроково розірвано 28.02.2018, з ФОП Павленко Ю. В. – 27.04.2019, двічі змінювалися керівники відповідного структурного підрозділу Мінсоцполітики;

- **Мінсоцполітики** при укладанні 23.08.2016 з ТОВ “Транслінк Консалтинг” договору № SH-A1 вартістю **1656 тис. грн** (термін надання послуг – **02.05.2017**) **не врахувало зауважень**, наданих в експертному висновку від 19.08.2016 за результатами первинної експертизи завдання Національної програми інформатизації, згідно з якими “ЄСЕСД є типовим випадком створення окремої автоматизованої системи, що нехтує вітчизняним і міжнародним досвідом створення аналогічних ЄСЕСД в інших органах влади України та несе ризик неефективного витрачання бюджетних коштів”, і мету створення системи в межах Проєкту, що призвело до порушення товариством **на більш як рік** терміну надання послуг (ЄСЕСД постійно доопрацьовувалася, розрахунки за договором завершено лише **у серпні 2018 року**) та сплати ним штрафних санкцій;

- Мінсоцполітики в особі радника Міністра Турби Р. О., призначеного менеджером Проєкту для створення E-SOCIAL (договір № ICB-A1/1 на суму 4072,4 тис. дол. США), **від 6 до 55 днів зволікало із прийняттям звітів** від виконавця та наданням зауважень, що **відстрочувало виконання основного договору** компонента 2.1 частини 2 Проєкту і свідчить про **недоліки внутрішнього контролю** в управлінні ним (стор. 48).

Основні результати аудиту: значні ризики викривлень фінансової та бюджетної звітності

Значне збільшення станом на 01.01.2019 обсягів кредиторської (у 50 разів) та дебіторської заборгованості, що свідчить про недоліки в адмініструванні укладених договорів

Опис ризику: специфічний 3

• Недостатні заходи з адміністрування укладених договорів за наявності коштів на рахунках Проекту.

• Несвоєчасне виконання договорів.
• Викривлення показників звітності.

Реагування

▪ 100-відсоткове тестування достовірності відображення у звітності зобов'язань за договорами.
▪ Оцінка підстав включення показників до звітності Проекту.

Аудиторські знахідки

У межах Проекту у 2017, 2018 роках дебіторська та кредиторська заборгованість рахувалася за сімома договорами, укладеними за компонентом 2.1 частини 2 Проекту для придбання комп'ютерного обладнання та меблів з метою забезпечення Пенсійного фонду України, центрів соціальних послуг у форматі "Прозорий офіс" та об'єднаних територіальних громад, а також створення системи E-SOCIAL, та одним договором № SH-D6 за компонентом 2.4 частини 2 з придбання тактильних засобів інформації.

За даними обліку та бюджетної звітності за КПКВК 2501630 (ф. 7д), дебіторська заборгованість станом на 01.01.2017 не рахувалась, на 01.01.2018 обліковувалася за договором № NCB-A3 у сумі 79,3 тис. грн, а на 01.01.2019 – за договором № ICB-A5 у сумі **3994,3 тис. грн** (планова дата постачання товарів – 21.01.2019). Кредиторська заборгованість на початок 2017 року становила 450 тис. грн (договір № SH-A1), на початок 2018 року – 3268 тис. грн (договори SH-A1, NCB-A1, NCB-A3, SH-D6) і на початок 2019 року – 20151,8 тис. грн (договори NCB-A1, NCB-A10, ICB-A1/1, ICB-A2/1). Аудиторські процедури підтвердили, що зобов'язання за договорами у повному обсязі та своєчасно відображено в обліку та звітності. При цьому аудит засвідчив такі **причини виникнення кредиторської заборгованості:**

✓ **недостатньо обґрунтовані управлінські рішення** щодо придбання у 2017, 2018 роках комп'ютерного обладнання і меблів на суму 15133 тис. грн до завершення реконструкції відповідних приміщень (договори NCB-A1, NCB-A10) призвели до неможливості їх монтажу і, як наслідок – **остаточних розрахунків за договором;**

✓ **особливості умов оплати за договорами** без порушення встановлених термінів (10 відс. вартості фактично поставлених товарів / наданих послуг сплачуються після підписання документів (видаткові накладні, акт відповідності), що засвідчують їх приймання (ICB-A1/1, ICB-A2/1, NCB-A3));

✓ **порушення термінів надання послуг** (договір № SH-A1 з ТОВ "Транслінк Консалтинг", до якого Мінсоцполітики застосовано штрафні санкції на суму 9,6 тис. гривень).

Надана рекомендація № 4 щодо недопущення неефективного використання придбаних матеріальних цінностей.